TALOUSARVIO 2027 JA TALOUSSUUNNITELMA 2027-2029

Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Elämänkaarilautakunta 18.11.2026

Sisällysluettelo

1 Asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimiala 3
1.1 Toiminnalliset muutokset ja painopisteet talousarviovuodelle 2027 4
1.2 Suunnitelmakauden 2027–2029 näkymät ja tavoitteet 5
1.3 Tuloslaskelma 6
1.4 Tulosalueiden toiminnan painopisteet ja tavoitteet 7
1.4.1 Kotihoito 7
1.4.2 Asumispalvelut 8
1.5 Talousarvioon sisältyvät toimialakohtaiset riskit 11

1 Asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimiala

Asumisen ja kotiin vietävien palvelujen toimiala vastaa ikääntyneiden kotiin vietävistä palveluista ja asumispalveluista sekä vammaisten asumispalveluista sekä vammaisten päiväaikaisesta toiminnasta. Toimialan palveluiden piirissä on myös merkittävä määrä nuorempia asiakkaita.

Toimiala on organisoitu kahteen tulosalueeseen: kotihoito ja asumispalvelut. Ikäihmisten palvelujen perustehtävänä on järjestää ja toteuttaa yksilölliseen palvelutarpeeseen vastaavia palveluja, joilla tuetaan asiakkaiden toimintakykyä ja mahdollisuuksia asua turvallisesti omassa kodissaan mahdollisimman pitkään. Toimialan tehtävänä on myös huolehtia tarvittavan pitkäaikaishoivan järjestämisestä, kun kotona asuminen ei enää onnistu palveluidenkaan turvin. Toimialan ohjaava tavoite on mahdollistaa jokaisen ikääntyneen asuminen omassa kodissaan toimintakykyisenä mahdollisimman pitkään. Vastaavasti vammaisille järjestetään heidän tarvitsemansa palvelut siten, että tuetaan mahdollisimman paljon heidän itsenäisyyttään, aktiivisuuttaan ja mahdollisuutta elää toivomallaan tavalla. Jokaiselle ikääntyneelle ja vammaiselle turvataan heidän tarvitsemansa palvelut.

Toimialan palveluihin kuuluvat ikääntyneiden kuntouttavat päivätoiminnot, kotihoito, yhteisöllinen asuminen ja ympärivuorokautinen palveluasuminen sekä vammaisten asumispalvelut ja päiväaikainen toiminta. Palveluja voidaan tarjota tilapäisesti ja lyhytaikaisesti tai säännöllisesti ja pitkäaikaisesti. Asiakkaat ohjautuvat palveluihin sosiaali- ja perhepalveluiden toimialalla toimivan asiakasohjauksen kautta, jossa palveluntarve arvioidaan yhdessä asiakkaan kanssa ja jossa järjestetään asiakkaalle soveltuvimmat palvelut ja/tai ohjataan häntä soveltuviin muihin yhteiskunnan palveluihin / toimintoihin.

Palveluja järjestetään hyvinvointialueen omana toimintana, ostopalveluina sekä palveluseteleillä. Kotihoidossa ostopalvelujen osuus on noin 20 % säännöllisen kotihoidon asiakkaista, ja ikääntyneiden pitkäaikaisessa ympärivuorokautisessa palveluasumisessa ostopalveluiden osuus on vajaa puolet. Pitkäaikaisessa yhteisöllisessä asumisessa oman palvelutuotannon osuus on alle 10 %. Lyhytaikainen yhteisöllinen asuminen on kokonaan hyvinvointialueen omaa toimintaa. Vammaisten asumispalveluista suurin osa on ostopalveluita. Kotihoidossa palvelusetelien osuus on noin 5 % säännöllisen kotihoidon asiakkaista. Mikäli asiakkaalle tarjotaan palveluseteliä keinona palveluiden järjestämiselle, hän voi tehdä siinä kohtaa valinnan hyväksyykö tämän järjestämistavan.

Käsittelyssä olevassa budjetissa on suunnitelmia toimenpiteistä, joita ei vielä pystytä laittamaan budjettiin. Osa näistä suunnitelluista toimenpiteistä edellyttää vielä lopullisia päätöksiä joulukuun

aluevaltuustossa. Näiden osalta muutokset viedään vuoden 2027 aikana muutostalousarvioihin. Suunnitellut toimenpiteet merkitsevät rakenteellisia muutoksia ja niillä tulee olemaan myös vaikutuksia henkilöstöön.

1.1 Toiminnalliset muutokset ja painopisteet talousarviovuodelle 2027

Valtuusto on asettanut tavoitteeksi ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyyden 5,75 %. Peittävyys on alentunut tasaisesti tehtyjen palvelurakennemuutosten tuloksena. Kuluvan vuoden lopussa peittävyys tulee olemaan noin 6 %:n tasolla.

Tavoitteen saavuttaminen edellyttää vahvaa panostamista erityisesti kotona asumisen tukemiseen, kotihoidon vahvistamiseen ja sosiaalihuoltolain mukaisen yhteisöllisen asumisen lisäämiseen. Asiakasohjauksessa on pystyttävä ohjaamaan asiakkaat oikea-aikaisesti tarvittavien palveluiden piiriin. Palvelut voivat monen kohdalla olla myös muita kuin hyvinvointialueen järjestämiä.

Vuoden 2027 aikana tavoitteena on vähentää ympärivuorokautisen palveluasumisen paikkoja siten, että päästään tavoitteena olevana peittävyystasoon. Oman tuotannon yksikköhintaa on pystytty saamaan jo lähelle ostopalveluiden tasoa, ja vuoden 2027 aikana tavoitteena on oman tuotannon yksikköhinnan saaminen ostopalvelujen hinnan alapuolelle. Sosiaalihuoltolain mukaista yhteisöllistä asumista lisätään vähintään 50 paikalla. Yhteisöllisen asumisen lisääminen mahdollistuu keväällä 2026 toteutetun kilpailutuksen kautta. Kotihoidon palveluiden järjestämistä vahvistetaan lisäämällä edelleen asteittain ostopalveluita oman tuotannon rinnalle. Päivätoiminnassa jatketaan kokopäiväisen toiminnan rinnalla osa- sekä etäpäivätoimintaa.

Vammaisten asumispalvelut ja päiväaikainen toiminta siirtyivät tälle toimialalle keväällä 2026. Syksyn 2026 aikana tehtyjen vammaispalveluiden kehittämissuunnitelmien toteuttamisessa edetään vuoden 2027 aikana tavoitteellisesti. Vammaisten asumispalveluissa oman palvelutuotannon osuutta tullaan vahvistamaan tulevan budjettivuoden aikana. Myös vammaisten päiväaikaista toimintaa kehitetään ja toimintamalleja uudistetaan. Tavoitteena on asiakkaiden saamien palveluiden mahdollisimman hyvä kohdentaminen asiakkaan todellisen tarpeen mukaisesti.

Teknologian käytön lisääminen on vuoden 2027 painopistealueena molemmilla tulosalueilla. Oleellista teknologian lisäämisessä on, että samaan aikaan sen lisääntyessä pystytään vähentämään resursseja muualta. Teknologian soveltaminen vaihtelee eri tulosalueilla toiminnan mukaan. Joka tapauksessa se tulee vaikuttamaan henkilöstön työhön ja edellyttää riittävää koulutusta.

Vuoden 2027 aikana tiivistetään edelleen yhteistyötä sosiaali- ja perhepalveluiden toimialan kanssa. Erityisesti vammaispalveluiden kehittämistavoitteissa onnistuminen edellyttää tiivistä yhteistyötä.

Toiminnan tuottavuuden selkeä parantaminen on koko toimialaa koskeva keskeinen tavoite vuonna 2027. Asiakkaiden tarvitsemat palvelut on pystyttävä tuottamaan kustannustehokkaammin, mutta samalla huolehditaan siitä, että kaikki asiakkaat saavat tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti ja –tasoisina.

1.2 Suunnitelmakauden 2027–2029 näkymät ja tavoitteet

Tulevina vuosina todennäköisesti nykyisten kehitystrendien mukainen kehityssuunta ja rakennemuutos jatkuu. On nähtävissä, että ikääntyneiden palvelutarve ei kasva samassa suhteessa ikääntyvien määrän kasvun kanssa. Ikääntyneet ovat aikaisempaa parempikuntoisia ja pääosa ikääntyvien asunnoista on sellaisia, että niissä on mahdollista asua hyvinkin pitkään riittävän tuen turvin, vaikka toimintakyky on heikentynyt. Ympärivuorokautisen palveluasumisen kysyntä ei kasva samassa suhteessa ikääntyneiden määrän kasvun kanssa. Kevyempien asumisvaihtoehtojen tarve tulee lisääntymään, mikä haastaa myös kuntien kaavoitusta ja rakentamista. Kotihoidon kysyntä kasvaa sekä erilainen teknologian hyödyntäminen lisääntyy ikääntyneiden palveluissa perinteisen palvelutuotannon rinnalla. Oleellista on, että aina pystytään kullekin ikääntyneelle tarjoamaan juuri hänen tarpeensa mukainen palvelu, joka ylläpitää ja vahvistaa mahdollisimman hyvin oman toimintakyvyn ja aktiivisuuden ylläpitoa.

Vammaisten palveluissa toimintatapojen kehittäminen ja palvelurakenteen uudistaminen jatkuu koko suunnitelmakauden ajan syksyn 2026 aikana tehtyjen suunnitelmien pohjalta. Myös vammaisten palveluissa pyritään yhä vahvemmin tarjoamaan asiakkaille palveluita, jotka tukevat mahdollisuutta elää mahdollisimman itsenäistä elämää. Vammaisten palveluiden kehittäminen ja muutokset perustuvat syksyn 2026 aikana tehtyihin selvityksiin ja suunnitelmiin.

Kustannusvaikuttavuuden merkitys palveluiden järjestämisessä korostuu. Asumisen ja kotiin vietävien palveluiden toimialalla yksikköhintalaskennat ovat keskeinen toiminnan johtamisen väline.

1.3 Tuloslaskelma

ASUMISEN JA KOTIIN VIETÄVIEN PALVELUJEN TOIMIALA Talousarvio (1000 €)	TA 2027 RAAMI	TA2027 LTK 12.10.	TP2025	TP2025 oikaistu	MTA I 2026
Toimintatuotot	**43 468**	**41 638**	**43 762**	**40 812**	**40 979**
Myyntituotot	6 935	7 162	2 469	6 378	5 726
Maksutuotot	35 827	34 273	33 693	34 234	34 712
Tuet ja avustukset	94	0	19	18	88
Muut toimintatuotot	612	204	7 581	181	453
Toimintakulut	**-223 318**	**-221 437**	**-208 115**	**-232 866**	**-215 657**
Henkilöstökulut	-102 108	-109 374	-88 106	-98 809	-96 715
Palvelujen ostot	-118 455	-108 396	-95 794	-131 203	-113 697
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1 585	-2 328	-1 779	-1 581	-1 499
Avustukset	-232	-180	-9 408	-181	-2 561
Muut toimintakulut	-938	-1 158	-13 028	-1 093	-1 185
Toimintakate	**-179 850**	**-179 799**	**-164 353**	**-192 055**	**-174 678**
Valtion rahoitus	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Rahoitustuotot ja -kulut	**0**	**0**	**-9**	**-14**	**0**
Korkotuotot	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	-1	0
Korkokulut	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	-9	-14	0
Vuosikate	**-179 850**	**-179 799**	**-164 362**	**-192 069**	**-174 678**
Suunnitelman mukaiset poistot	**-126**	**-165**	**-164**	**-230**	**-135**
Tilikauden tulos	**-179 976**	**-179 964**	**-164 526**	**-192 299**	**-174 813**

TP 2025 oikaistu = oikaistu tilinpäätös huomioi vammaisten asumispalveluiden ja asiakasohjauksen organisaatiomuutoksen vaikutukset, eivätkä luvut sisällä kiinteistö ja ICT-eriä

1.4 Tulosalueiden toiminnan painopisteet ja tavoitteet

1.4.1 Kotihoito

Toiminnan tavoitteet

Kotihoidon keskeisenä tavoitteena on tukea turvallista ikäihmisten ja muiden kotihoidon palveluita tarvitsevien kotona asumista läsnä palveluna ja etäkäynnein. Kotihoidon palveluin tuetaan ikäihmisten kotona asumista mahdollisimman pitkään. Ikäihmisten palveluiden rakennemuutos vaikuttaa kotihoidon toimintaan merkittävästi. Asiakkaita hoidetaan pidempään kotona ja asiakkaiden saama palveluajan (palvelutuntien) odotetaan kasvavan ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyyden edelleen alentuessa. Palvelutuntien kasvu on alkanut näkyä vuoden 2026 aikana palvelurakennemuutoksen edetessä ja on odotettavissa edelleen vuodelle 2027 kotihoidon palvelutuntien kasvua.

Asiakkaiden ohjautuminen palvelujen piiriin tulee olla oikea-aikaista. Kotihoitoon asiakkaat ohjautuvat arviointi- kuntoutustiimin kautta, jakson aikana arvioidaan palvelujen tarve yhteistyössä asiakasohjauksen kanssa. Kotihoidon arviointijaksoille on ohjautunut koko ajan enemmän asiakkaita. Arviointijaksojen sisältöä ja oikea-aikaisen kuntoutuksen osuutta kehitetään toiminnassa. Kotihoidon järjestämistapoina on oma tuotanto, ostopalvelut tai palveluseteli. Kotihoidossa on tavoitteena, että vuoden 2027 aikana kaikista kotihoidon käynneistä 12 % toteutetaan etänä. Etäpalveluiden osuutta palveluissa kehitetään ja valtakunnallisen vertailun perusteella Kanta-Hämeessä on edelleen potentiaalia lisätä etähoidon osuutta kotihoidon käynneistä.

Sosiaalihuoltolain mukaista asumiseen lisätään vuosittain edelleen 50 asiakaspaikkaa, joka tarkoittaa, että ikäihmiset voivat asua esteettömässä ja kodikkaassa ympäristössä ympärivuorokautista palveluasumista kevyemmän tuen turvin. Yhteisöllinen asuminen on palveluna vielä uusi, mutta odotus on, että oikeaan aikaan asiakkaalle tarjottu yhteisöllisen asumisen paikka mahdollistaa suurelle osalle asiakkaista asumisen siellä ilman myöhemmin tarvittavaa ympärivuorokautista palveluasumista. Sairaalasta sujuvaa kotiutumista tuetaan eri palveluin ja pyritään mahdollistamaan kotona asuminen. Sairaalasta kotiutumisen prosessia tarkastellaan yhteistyössä asiakasohjauksen ja kotihoidon välillä, jotta asiakkaat saisivat oikea-aikaisen palvelun sairaalasta kotiutuessa.

Kotihoidon ja vammaispalveluiden yhteisten asiakkaiden palveluiden yhä parempaa yhteensovittamista jatketaan vuonna 2026 tehdyn työn pohjalta. Samoin kotihoidon ja mielenterveys- ja päihdepalveluiden asiakkaiden palveluiden osalta tiivistetään asiakkaan palvelukokonaisuuksien kokonaisoptimointia.

Yksikköhintalaskennan merkitys korostuu kotihoidon johtamisen välineenä. Vuosineljänneksittäin tehtävä kotihoidon tiimien yksikköhintalaskenta antaa luotettavan kuvan tuottavuuden kehityksestä. Henkilöstön näkökulmasta yksikköhintaseurannassa on ensisijaisesti kyse resurssien oikeudenmukaisesta kohdentamisesta ja tavoitetason tasapuolisuudesta. Erot tiimien välillä ovat edelleen suuret ja talousarviovuoden aikana asiakkaan luona tapahtuvan työtunnin hinnan on kehityttävä tavoitteen mukaisesti. Tarvittaessa voidaan tehdä myös muutoksia tuotantotapojen välillä.

Kotihoito	Suunnitelma 2027
Säännöllisen kotihoidon asiakasmäärä / kuukausi, oma toiminta	2 000
Ostetun kotihoidon asiakasmäärä / kuukausi	750
Säännöllisen kotihoidon käyntimäärä / vuosi, oma toiminta	1 200 000
Kotihoidon kaikista käynneistä toteutetaan etäpalveluna	12 %
Ostetun kotihoidon käyntimäärä / vuosi	350 000
Arviointijaksolta säännölliseen kotihoitoon ohjautuvien asiakkaiden osuus	Alle 50 %
Kotia kohti yksiköiden (lyhytaikainen yhteisöllinen asuminen) asiakasmäärä / kk	80

1.4.2 Asumispalvelut

Asumispalveluiden tulosalueen tehtävänä on tuottaa ja järjestää yksilöllisen palvelutarpeen arvioinnin mukaisia laadukkaita asumispalveluita ikäihmisille ja vammaisille henkilöille. Ympärivuorokautinen palveluasuminen on tarkoitettu henkilöille, jotka eivät enää tehostettujenkaan palveluiden tuella pysty asumaan kotona. Tulosalueella tuotetaan pitkäaikaista ympärivuorokautista palveluasumista. Tämän lisäksi tuotetaan lyhytaikaista ympärivuorokautista palveluasumista, joka voi olla säännöllisesti toistuvaa omaishoidon tukemista tai sitten kertaluonteista, kuten kuntoutus- ja

arviointijaksoja sekä päivä- ja työtoimintaa ja tilapäistä huolenpitoa vammaisille henkilöille. Oman toiminnan lisäksi palveluita ostetaan yksityisiltä palveluntuottajilta.

Asumispalveluiden tulosalueen tavoitteena on laskea ympärivuorokautisen palveluasumisen peittävyyttä siten, että se on vuoden 2027 loppuun mennessä 5,75 prosenttia suhteessa 75 vuotta täyttäneeseen väestöön.

Vammaispalveluiden omaa palvelutuotantoa lisätään ja vahvistetaan osana alijäämien kattamisohjelmaa. Samalla tarkastellaan koko tulosalueen toimitilojen tarkoituksenmukaista käyttöä ja palveluverkon rakennetta. Oman palvelutuotannon vahvistamisella pyritään vähentämään riippuvuutta ostopalveluista sekä parantamaan palveluiden kustannustehokkuutta. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää palveluverkon uudistamista sekä uusia toimitilaratkaisuja. Vuoden 2027 aikana omaan palvelutuotantoon tulee uusia asumispaikkoja Janakkalan Pihlajakodin laajentuessa sekä Hämeenlinnan Keinukamarin yksikön muuttuessa ikäihmisten asumisyksiköstä vammaisten asumisyksiköksi. Myös omassa palvelutuotannossa olevat tyhjät paikat saadaan täytettyä viimeistään alkuvuoden 2027 aikana. Lisäksi mahdollinen Hämeenlinnan Erityisasuntosäätiön palvelutoiminnan liittäminen osaksi hyvinvointialueen omaa palvelutuotantoa lisää oman palvelutuotannon osuutta merkittävästi. Erityisasuntosäätiön osalta päätöksiä odotetaan kuluvan vuoden aikana.

Ikäihmisten psykogeriatristen yksiköiden suunnittelua jatketaan, ja yksiköt perustetaan osaksi omaa palvelutuotantoa. Yksi Voutilakeskuksen ja yksi Kotipellon perushoivan kotialuetta muutetaan erityisen vaativan hoivan yksiköiksi vastaamaan asiakkaiden kasvaviin palvelutarpeisiin vuoden 2027 aikana.

Tulosalueella on vahvistettu ikäihmisten ja vammaisten asumisen sekä päiväaikaisten toimintojen integroitumista osaksi yhteistä kokonaisuutta uudistamalla palvelupäälliköiden vastuualueita ja yhtenäistämällä johtamisrakenteita siten, että palvelupäälliköillä on sekä ikäihmisten että vammaisten asumisyksiköitä johdettavanaan.

Ikäihmisten palveluiden oman palvelutuotannon yksiköissä henkilöstömitoituksen seuranta toteutetaan tietoportaalin avulla. Henkilöstömitoituksen seurantaa kehitetään edelleen siten, että vuoden 2027 aikana seurannassa voitaisiin huomioida nykyistä paremmin myös yksikkökohtainen hoivan tarve RAI-toimintakykymittarin tuottaman tiedon perusteella. Tavoitteena on, että henkilöstömitoitus vastaa mahdollisimman tarkasti asiakkaiden palvelutarvetta. Asumispalveluissa Tandem-järjestelmän avulla kirjaaminen vapauttaa henkilökunnan aikaa välittömään asiakastyöhön.

Tavoitteena on, että Tandem on käytössä kaikissa asumisyksiköissä vuoden 2027 loppuun mennessä täysimääräisesti.

Vammaisten henkilöiden päivä- ja työtoimintaa kehitetään hyödyntämällä etä- ja digitaalisia ratkaisuja sekä arvioimalla tilojen käyttöä ja tarkoituksenmukaisuutta. Vammaisten päiväaikaisen toiminnan osalta Forssan alueen päiväaikainen toiminta siirtyy kokonaisuudessaan hyvinvointialueen omistamaan Heikanrinteen palvelukeskukseen, jossa pystytään hyödyntämään tyhjänä olevat tilat tähän käyttötarkoitukseen. Hämeenlinnan ja Janakkalan alueella keskitetään päiväaikainen toiminta uudelleen. Hämeenlinnan osalta lopulliset ratkaisut liittyvät Luotsisäätiön toiminnan integroimiseen hyvinvointialueen omaan toimintaan. Kokonaisuudessaan vammaisten päiväaikaisen toiminnan muutoksilla saadaan merkittävät säästöt, jotka ensisijaisesti tulevat ulkopuolisten vuokrien poistumisella. Luotsisäätiön osalta odotetaan päätöksiä kuluvan vuoden aikana.

Vammaispalveluiden asumisen palveluluokkien tarkentaminen toteutetaan vuoden 2027 aikana, ja toimintakykymittarin käyttöönottoa arvioidaan osana palveluluokkien sisältöjen ja kriteerien kehittämistä. Samalla jatketaan toimintamallien ja prosessien yhdenmukaistamista koko tulosalueella.

Asumispalveluiden tulosalueella on tarkasteltu ikäihmisten oman palvelutuotannon vuorokausihintoja suhteessa yksityisten palveluntuottajien hintoihin. Yksikkökohtaisilla toimenpiteillä on tavoiteltu resurssien tarkoituksenmukaista kohdentamista, kustannustehokkuutta sekä käyttöasteen kasvua. Vuonna 2027 jatketaan yksikkökohtaisia kehittämistoimenpiteitä vuorokausihintojen yhdenmukaistamiseksi ja kustannusrakenteen hallitsemiseksi. Tavoitteena on, että koko asumispalveluiden osalta tuottavuutta pystytään edelleen parantamaan sekä ikäihmisten että vammaisten asumisyksiköissä. Tarvittaessa voidaan tehdä myös muutoksia eri tuotantotapojen välillä.

TIE – Tukea itsenäiseen elämään -hanke jatkuu vuoden 2027 loppuun asti. Hankkeen keskeisenä painopisteenä vuonna 2027 on vammaispalveluiden asiakkaiden arkea tukevien etä- ja digiratkaisujen kehittäminen sekä niiden käyttöönoton edistäminen.

Vammaispalveluissa arvioidaan myös sekä omassa että ostopalveluissa olevien asumispalveluiden asiakkaiden palvelukokonaisuutta siten, että kunkin asiakkaan saama palvelukokonaisuus vastaa mahdollisimman hyvin hänen tarvitsemaansa palvelua.

Asumispalvelut	Suunnitelma 2027
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaiden määrä 31.12., sis. laitospalvelun, oma toiminta (hlö lkm)	860
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen palveluseteliasiakkaat ja ostopalveluyksikköasiakkaat yhteensä 31.12. (hlö lkm)	700
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen vuorokaudet oma palvelutuotanto/vuosi	310 000
Pitkäaikaisen ympärivuorokautisten palveluasumisen vuorokaudet, ostopalvelu ja palveluseteli/vuosi	230 000
Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen asiakkaiden määrä poikkileikkauspäivänä 31.12. hlöä	180
Lyhytaikaisen ympärivuorokautisen palveluasumisen hoitovuorokaudet/ vuosi	65 000
Ympärivuorokautisten palveluasumisen yksiköiden käyttöaste, oma toiminta	98
Henkilöstömitoituksen toteutuminen omissa yksiköissä (THL:n mitoituslaskenta)	100
Asumispalvelut / Vammaispalvelut	**Suunnitelma 2027**
Vammaispalveluiden asumisen palvelutuotanto, omien yksiköiden asumisvuorokaudet	60 000

1.5 Talousarvioon sisältyvät toimialakohtaiset riskit

Talousarvion keskeisenä riskinä on kokonaisuudessaan monien muutosten hallinta ja niiden vaikutusten yhteensovittaminen. Eri tulosalueilla suunnitelluilla muutoksilla on vaikutuksia kaikille toimialan tulosalueille sekä myös muille toimialoille. Muutosten johtaminen edellyttää riittävää kokonaishallintaa ja kykyä reagoida tarvittaessa oikealla tavalla.

Muutokset kuormittavat henkilöstöä ja onnistuminen edellyttää riittävää koulutusta ja keskustelua henkilöstön kanssa. Tarvittaessa työn kuormittavuuden kasvuun reagoidaan tarvittavilla toimenpiteillä.

Talousarvio on haastava ja edellyttää selkeää tuottavuuden paranemista kaikissa palveluissa. Talousarviossa pysyminen edellyttää muutosten riittävän nopeaa toteuttamista, mikä osaltaan lisää riskiä muutoshallinnalle. Kokemus on soittanut, että muutosten taloudellisten tavoitteiden ja tuottavuuden paraneminen vievät usein huomattavan pitkän ajan ja tulosten realisoituminen suunniteltua pidempään. Muutosten läpiviennin nopeutta on siten pystyttävä parantamaan tavoitteiden saavuttamisen varmistamiseksi.